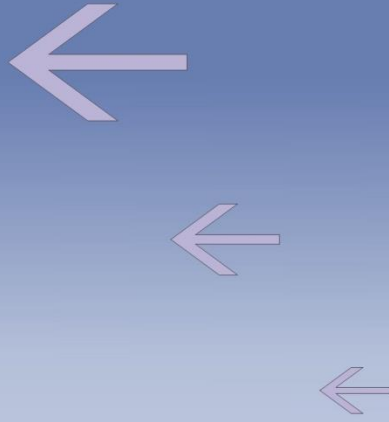


Ombudsman u sistemu zaštite od diskriminacije



POLITIČKI SAŽETAK



POLITIČKI SAŽETAK

POZADINA

Nakon analize ukupne situacije, nezavisna tela su široko priznata kao ključna komponenta stabilnog i efikasnog demokratskog sistema, razvijenog na temelju vladavine prava i dobrog upravljanja. U ovom slučaju to je kancelarija Ombudsmana. Sa jedne strane, pružaju dodatna sredstva za zastupanje i zaštitu građana i njihovih prava, dok s druge strane nude jak mehanizam kontrole i ravnoteže koji olakšava efektivnu i efikasnu kontrolu nad izvršnim delom vlasti. Zbog toga se nezavisna tela često pominju kao četvrta grana vlasti odgovorna ne samo za zaštitu prava građana, već i za nadzor rada institucija u izvršnoj vlasti. Da bi bili sigurni u pravilnoj podršci i pravilnoj zastupljenosti građana, moraju se stvoriti adekvatni uslovi za obezbeđivanje pravilnog proučavanja, igranja i ukupnog ličnog razvoja. Jednako je i potreba da se stvore uslovi i mogućnosti koje podstiču i olakšavaju građanimada aktivnu učestvuju u širem društvenom, pravnom i ekonomskom životu zemlje.

Kancelarija Ombudsmana bila je uključena sa različitim stepenom uspeha u promovisanju ljudskih prava u različitim fazama nacionalnog razvoja. Zbog toga, ovaj Kratak Predlog daje posebnu pažnju i preporuke lokalnim kancelarijama. Ovaj dokument daje vodeće principe u skladu sa zahtevima za iskorišćavanje mišljenja, inicijativa, resursa i iskustava zaposlenih koji rade u kancelariji u regionu Mitrovica i glavnoj kancelariji Ombudsmana u Prištini.

UVOD

Ovaj dokument i naponi u pripremi dokumenta usmereni su na uklanjanje debate o pitanjima ljudskih prava iz političke debate i teorije ljudskih prava i utvrđivanja zajedničkih izazova i interesa među stvarnim građanima i pokušaju da se postignu rešenja i promoviše rad i naponi kancelarije Ombudsmana kao nezavisne i ustavne institucije, na promociji i zaštiti ljudskih prava. Ovaj dokument, njegovi nalazi i preporuke dolaze u ključnom trenutku za srpsku zajednicu. Tokom istraživanja građani su iskoristili priliku da iznesu i komentarišu lokalnu i glavnu kancelariju Ombudsmana a njegova uloga je ocenjena kao pozitivna u rešavanju problema građana a preporuke i nalazi su sledeći;

- (i) da prati, pregleda i savetuje lokalnu samoupravu o pitanjima koja se tiču zaštite ljudskih prava i primjenjuju preporuke koje daje kancelarija Ombudsmana;

- (ii) Da se zakonom garantuje dase preporuke koje je dala kancelarija Ombudsmana primenjuju bez ikakvih odlaganja.
- (iii) Jačanje saradnje između organizacija civilnog društva koje se bave vladavinom prava i kancelarije Ombudsmana.

METODOLOGIJA

Dokument je rezultat napora koji su proizašli iz velikog broja konsultacija koji su uključivali aktivno, samoinicijativno i posvećeno učešće velikog broja zainteresovanih strana koji su učestvovali u realizaciji projekta i radionicama održanim u severnoj Mitrovici u procesu koji je započet Decembra 2017 godine. Iz interakcije i razmene iskustava, kroy ideje i koncepcije predstavljena je ideja da se u skladu sa ovom i budućim generacijama građana u severnoj Mitrovici i širom Kosova razvije ovaj kratak dokument. Tokom pripreme ovog dokumenta održane su aktivne konsultacije sa kancelarijom Ombudsmana u Prištini i severnoj Mitrovici i ne-vladinim organizacijama, medijima i pojedincima koji su navedeni u odjeljku posebnih priznanja.

POSEBNA PRIZNANJA

Priznanje je ovde dato organizacijama civilnog društva, medijskim organizacijama, studentskim organizacijama, predstavnicima i odeljenjima lokalne uprave koji su se složili da učestvuju u ovom istraživanju, kao i svim pojedincima koji su aktivno učestvovali na radionicama za njihov doprinos Političkom podnesku. Ove organizacije / odeljenja uključuju:

- NVO Centar za zastupanje demokratske kulture (ACDC)
- NVO Centar za orijentaciju društva
- Opštinske omladinske službe
- NVO COD
- NVO Human Center Mitrovica
- TV MIR Leposavić
- Radio Kontakt Plus
- Potkancelarija Ombudspersona u Mitrovci
- Kancelarija Ombudsmana u Prištini
- KoSSev Media Portal

POGLAVLJE 1**DEFINICIJA**

Ustav i zakonski paket o ljudskim pravima stupio je na snagu 2015. godine (Zakon br. 05 / L-019 o Ombudsmanu, Zakon br. 05 / L-021 o zaštiti od diskriminacije i Zakon br. 05 / L-020 o jednakosti polova) predviđa širok spektar nadležnosti Ombudsmana koji proističu iz promotivnih aktivnosti, kroz istraživanja u oblasti diskriminacije, na postupanje prema žalbama pojedinaca koji tvrde da su žrtve diskriminacije i koji imaju aktivnu ulogu u prekršajnim postupcima zaštite od diskriminacije. U tom smislu, zakonske nadležnosti Ombudsperson Institucije Kosova u oblasti zaštite od diskriminacije su u skladu sa međunarodnim standardima koji su relevantni za rad organa za zaštitu ravnopravnosti i ljudskih prava. Prema članu 5, o Uredbi br.01 / 2016 o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mesta u Ombudsperson Instituciji, 2016, (http://ombudspersonkosovo.org/repositori/docs/Rregullorja_01-2016_ang_528820.pdf i Uredba 02 / 2016), organizaciona struktura OIK-a sastoji se od: "Stručne službe, koja obuhvata 5 sektora, u okviru kojih ima 7 odeljenja: Odeljenje za prijem i vođenje pritužbi: Odeljenje za istragu pritužbi: Odsek za zaštitu od diskriminacije: Odeljenje za zaštitu prava dece, Odsek za prevenciju od torture, Odeljenje za pravna pitanja i Odsek za saradnju, izveštavanje i promovisanje ljudskih prava. Odeljenja su osnovana i počela sa radom tokom 2017. godine.

POGLAVLJE 2**CILJEVI**

Direktive Evropske Unije o nediskriminaciji zahtevaju uspostavljanje organa za zaštitu ravnopravnosti koji bi imao minimalnu obaveznu nadležnost u borbi protiv diskriminacije. Ove direktive predviđaju obavezu osnivanja tela čije bi odgovornosti obuhvatale "pružanje nezavisne pomoći žrtvama diskriminacije prilikom podnošenja žalbe o diskriminaciji", "vršenje nezavisnog istraživanja" i "objavlivanje nezavisnih izveštaja i preporuka" o diskriminaciji. (Član 228. Ugovora o funkcionisanju evropskog Ombudsmana). Korišćenjem ovako širokih formulacija, zakon EU ostavlja značajnu diskreciju državama u odlučivanju o tome koje posebne ovlasti će biti dodejeljene ovim telima u ovom slučaju kancelarije Ombudsmana. Suština je da ova tela, između ostalog, moraju pružiti neku vrstu vizuelne pravne pomoći žrtvama diskriminacije i pomoći im u ostvarivanju njihovih prava i na kraju preporučiti postupke institucijama.

POGLAVLJE 3

USLOVI ZA EFIKASAN RAD

Kao dva ključna indikatora za procenu domaćih tela uključenih u zaštitu ravnopravnosti, mora se naglasiti da su "najvažniji faktori" nezavisnost "i" delotvornost ", pri čemu je prvi indikator u stvari ključ za drugu. Nezavisnost podrazumeva mogućnost da ova tela obezbede i organizuju svoje ljudske resurse, njihova finansijska sredstva i njihove prioritete na način na koji smatraju da je najbolje prilagođena kvalitetu njihovih aktivnosti, da samostalno odlučuju o kadrovskim pitanjima, da odrede svoje prioritete i da koriste svoja ovlašćenja kada i kako smatraju potrebnim. Efektivnost, s druge strane, podrazumeva da su ta tela u mogućnosti da primenjuju sve svoje funkcije i ovlašćenja na način koji osigurava stvarni uticaj na fenomen diskriminacije i nejednakosti što znači da se njihove preporuke poštuju i primenjuju bez ikakvih odlaganja .

POGLAVLJE 4

ULOGA OMBUDSMANA U SISTEMSKOJ ZAŠTITI OD DISKRIMINACIJE

Uopšteno govoreći, zakonske nadležnosti Ombudsmana na Kosovu u oblasti zaštite od diskriminacije u velikoj meri su u skladu sa direktivama EU, međunarodnim standardima i relevantnom komparativnom praksom.

Ombudsperson Institucija (OI) bavi se slučajevima vezanim za diskriminaciju u skladu s ovlašćenjima i nadležnostima predviđenim Zakonom o Ombudsperson instituciji i Zakonom o zaštiti od diskriminacije. (Zakon br. 05 / L-019, Zakon br. 05 / L-021)

Pored toga, Institucija Ombudsman predstavlja mehanizam za primenu ravnopravnosti za promociju, praćenje i podršku jednakom tretmanu bez diskriminacije na bazi zaštićenih Zakonom o ravnopravnosti polova (Zakon br. 05 / L-020) i Zakona o zaštiti od diskriminacije, IO je nezavisna institucija koja se rukovodi principima nepristrasnosti, nezavisnosti, preovlađivanja ljudskih prava, poverljivosti i profesionalizma.

Prema odredbama člana 9. Zakona br. 05 / L-021 o zaštiti od diskriminacije, IO ima nadležnosti:

- da primi i istraži pritužbe od bilo kog fizičkog ili pravnog lica,
- Daje mišljenje i preporuke o konkretnim slučajevima diskriminacije takođe može pokrenuti istrage po službenoj dužnosti;
 - pruža pomoć žrtvama diskriminacije tokom pripreme pritužbi od diskriminacije i pruža bitne informacije osobama koje su podnele žalbu na diskriminaciju u vezi sa njihovim pravima,
 - obaveze i mogućnosti suda, kao i druge zaštitne alate;

- direktno se obraća organima istrage i tužilaštava sa zahtevom da pokrene istragu o krivičnim delima i zahteva pokretanje disciplinskog postupka;
- informiše javnost o slučajevima diskriminacije i preduzima mere za promociju jednakosti ljudskih prava i nediskriminacije;

Ombudsman se može pojaviti u svojstvu "prijatelja suda" (amicus curiae), prati sprovođenje ovog zakona i inicira izmene odredaba za primenu i unapređenje zaštite od diskriminacije;

IO takođe može pružiti savete, smernice i podršku subjektima javnog i privatnog sektora, o najboljim praksama u promociji jednakosti, prilagođavanju različitosti i borbi protiv diskriminacije na osnovu koje je obuhvaćen relevantnim Zakonom o rodnoj ravnopravnosti

IO daje mišljenje za izradu normativnih akata o zaštiti od diskriminacije; prikuplja statističke i druge podatke, sprovodi studije, istraživanja i obuke u vezi sa diskriminacijom; saraduje sa socijalnim partnerima, nevladinim organizacijama koje se bave promovisanjem i zaštitom ljudskih prava, saraduje sa drugim zemljama kroz odgovarajuće mehanizme koji se bave unapređenjem i zaštitom ljudskih prava, kao i sa institucijama i verskim zajednicama registrovanim na Kosovu; podnosi izveštaj najmanje jednom godišnje Skupštini Republike Kosova o primeni ovog zakona i može takođe izraditi specijalne izveštaje vezane za njegovu primenu; Ombudsman može biti predstavljen u svojstvu prijatelja suda (amicus curiae) u postupcima koji se tiču pitanja jednakosti i zaštite od diskriminacije.

Institucija Ombudsmana Kosova takođe ima širu promotivnu i preventivnu ulogu u borbi protiv diskriminacije. Pored toga, ima ulogu da zaštiti ljude u određenim slučajevima; ova institucija takođe ima šire moći u ovoj oblasti. Značajan deo kompetencije fokusiran je na preventivnu akciju - edukaciju i promotivne aktivnosti u kontekstu prava na isključivanje diskriminacije. U tom smislu, Institucija Ombudsmana na Kosovu prikuplja i analizira statističke podatke o slučajevima diskriminacije na celoj teritoriji Kosova, na sopstvenu inicijativu, sprovodi istraživanja u oblasti diskriminacije, koja godišnje dostavlja nadležnim entitetima i državnim parlamentarnim telima i ako je potrebno, vanredni izveštaj o pojavi diskriminacije, informiše javnost o pojavi diskriminacije, podiže svest o pitanjima koja se tiču diskriminacije u društvu, preporučuju donošenje novih zakona u Skupštini, izmene važećih zakona i proglašenje ili izmene i dopune administrativnih i podzakonskih akata institucija Republike Kosovo, daje savet zakonodavnim i izvršnim vlastima i predlaže pravna i druga rešenja, i promovise politike i prakse kojima se želi osigurati jednak tretman.

POGLAVLJE 5

• TRETIRANJE ŽALBI – OSNOVNI PRINCIPI

Postupak za podnošenje individualne žalbe pred Institucijom Ombudsmana na Kosovu ima mnoge prednosti – proces je besplatan, jednostavan i predstavlja prijateljsku pomoć. Ova procedura, koja ne zahteva profesionalnu pravnu pomoć, takođe je najvažniji aspekt zaštite od diskriminacije koju pojedinci pružaju u navedenoj instituciji. Žrtve diskriminacije, pojedinci i pravna lica mogu direktno da se žale na svoje postupke tako što kontaktiraju kancelariju Ombudsmana (poštom, telefonom, e-poštom, faksom ili ličnim podnescima), koji, ako je potrebno, pruža pomoć u popunjavanju posebnog formulara koji je predviđen za to, razjašnjava njihova prava i obaveze, kao i mogućnosti pregleda sudskog procesa i drugih zaštita dostupnih pojedincima, uključujući upućivanje na organe i organizacije koje ih mogu zastupati u postupku sudske zaštite. Na ovaj način, podnosiocu žalbe na jednostavan način pomaže pravni savetnik u zaštiti svojih prava i zaštitu od diskriminacije, a klijentu se pomaže u izradi i definisanju zahteva na najbolji mogući način i pružaju druge načine zaštite koje, u zavisnosti od konkretnih okolnosti, može podrazumevati sudske, upravne, krivične ili prekršajne postupke, kao i obraćanje nadležnim inspekcijama.

Proces zaštite pred Institucijom Ombudsmana prilagođen je potrebama siromašnih i marginalizovanih grupa stanovništva. U ovom mehanizmu zaštite, po pravilu, nema potrebe za profesionalnim pravnim zastupnikom, jer se to često naglašava na međunarodnom i lokalnom nivou, kao jedna od glavnih prednosti postupka pred zaštitnim organima koji štite jednakost, zakonska prava ili ljudska prava. Dovoljno je da osoba koja smatra da je diskriminisana ili koja priznaje da je žrtva kršenja ljudskih prava, obrati Ombudsmanu Kosova, koji putem razgovora sa podnosiocem žalbe i upotrebom istražnih mehanizama identifikuje nadležnosti, prikuplja informacije, dokaze, izjave i na osnovu toga može utvrditi povredu prava. S obzirom na to da je ovaj mehanizam besplatan, on je u većini slučajeva lako dostupan žrtvama diskriminacije, uključujući i siromašne i marginalizovane grupe. Ovo je veoma važno imajući u vidu činjenicu da se "većina građana koji se obraćaju instituciji nalaze u (pravnoj) pomoći ili u stanju socijalne potrebe".

Prema članu 9 Zakona o zaštiti od diskriminacije, Ombudsperson Institucija ima nadležnost da istražuje ili inicira slučaj samoinicijativno (ex officio) kada postoji sumnja da je došlo do diskriminacije od strane javnih lica. Prema Ustavu i Zakonu o Ombudsmanu (član 9), sve druge institucije koje ostvaruju legitimna ovlašćenja dužne su da sarađuju i odgovore na zahteve Institucije Ombudsmana.

To podrazumeva zahtevanje informacija i izjava pravnih lica protiv kojih je pokrenut postupak. Sve institucije vlasti i druga pravna lica i pojedinci dužni su da odgovore na zahteve Ombudsmana najkasnije u roku od 30 dana od prijema zahteva i dostave sve tražene podatke i

dokumente. Prema Zakonu o Ombudsmanu, postoji obaveza saradnje sa kancelarijom Ombudsmana u smislu omogućavanja pristupa, svih predmeta ili dokumenata.

Ombudsperson Institucija Kosova takođe izdaje preporuke sa merama za eliminaciju diskriminacije i nadgleda njihovu implementaciju. Ako predmeti nisu rešeni u fazi istrage, a na osnovu informacija dobijenih u toku istrage, utvrđeno je da ako je došlo do diskriminacije Ombudsperson izdaje preporuku s ciljem sprečavanja i suzbijanja diskriminacije, zahtevajući ispravku kršenja prava i predlaganju mera (pojedinačnih i / ili opštih) za njihovo uklanjanje, pri čemu se obično ostavlja rok od 30 dana. Nakon izdavanja preporuke, slučaj nije zatvoren i postoji sistemska i tehnička podrška za praćenje implementacije preporuka.

Tokom projektnog perioda, projektni tim ACDC-a je imao nekoliko sastanaka sa kancelarijom Ombudsmana i njegovim pravnim odeljenjima, sastanci su održani u avgustu 2017. godine sa Ombudsmano gospodinom Hilmi Jasharijem, decembra i januara 2018. godine sa gospođom Miljanom Šćekić iz kancelarije Ombudsmana u severnoj Mitrovici, u Jula i Avgusta 2018. godine sa zamenikom ombudsmana g-đom Marijom Radulović i u junu i septembru 2018. godine sa samim Ombudsmanom Hilmi Jasharijem, sa gospođom Miljanom Šćekić iz pravnog odeljenja u Mitrovici, kao i sa Isom Hasanijem, direktorom Odeljenja za prijem i administraciju žalbi. Pored toga, vredi napomenuti da su održani sastanci sa predstavnikom Ombudsmana u Mitrovici, gospođom Miljani Šćekić, na mesečnom nivou kako bi se sagledao pregled rada kancelarije i znanje građana o tome koje usluge služba može pružiti u zaštiti njihovih prava.

Prema podacima dobijenim od službenika Ombudsmana u prvih šest meseci 2018. godine, kancelarija Ombudspersona primila je 1.010 žalbi građana Kosova. Prema kancelariji Ombudspersona, od ukupnog broja, 566 pritužbi nije bilo prihvatljivo prema članu 21 i 22 Zakona o Ombudsmanu, a 444 žalbe su prihvaćene i dalje distribuirane među različitim odeljenjima. U prvih šest meseci 2018.godine, kancelarija Ombudsmana je rešila 121 slučaj sa pozitivnim ishodom dok je 323 još uvijek u procesu rešavanja. U cilju boljeg predstavljanja pozitivnog rada kancelarije Ombudsmana, kancelarija se složila da pruži nekoliko slučajeva koji pružaju informacije o različitim predmetima koje građani prezentuju i koji se obrađuju od strane Ombudsmana pred različitim sudovima.

1. Žalba br. 344/2018-protiv opštine Lipljan.

Institucija Ombudsmana je 28.maja 2018. godine, putem zvanične elektronske adrese IOK-a, primila žalbu grupe građana.

"Pišem vam o žalbi protiv" Ulpijana gimnazije "u Lipljanu, koja je od učenika zatražila 2 evra za navodne popravke."

Obično, tokom redovnog školskog perioda, učenici plaćaju štetu koju uzrokuju , plaćaju za ostale školske obaveze stoga su dodatna plaćanja nepravilna.

Nakon što je savetnik Ombudsmana stupio u kontakt sa opštinskim službenicima i objasnio slučaj i zahtev za dodatna plaćanja, opštinski zvaničnici su povukli ovaj zahtev, a slučaj je zatvoren na zahtev aplikanta sa pozitivnim ishodom.

Ombudsman, se pozvao na članak 21 tačka 1.5 Zakona o zaštitniku građana br. 05 / L-019, a pošto je slučaj rešen pozitivno, Ombudsperson je odlučio zatvoriti istragu u ovom predmetu dana 05.07.2018. o pomenutom pitanju sa pozitivnim rezultatom.

2. Žalba br. 201/2018 protiv Osnovnog suda u Gnjilanu, Filijala u Vitini.

Dana 28. marta 2018. godine, Ombudsperson Institucija je primila žalbu podnosioca prijave o dužini postupka pred Osnovnim sudom u Gnjilanu, filijali u Vitini, za slučaj P.br.541 / 16 za uzurpaciju nekretnina u selu Požaranje, Opština Vitina. Posle adresiranja odgovorne stranke u vezi sa ovom žalbom u skladu s članom 21 tačka 1.5 Zakona o zaštitniku građana br. 05 / L-019, IO je dobio informaciju da je slučaj rešen i da je izdata naredba za deložaciju uzurpatora.

Ombudsperson je odlučio da prekine dalju istragu u ovom slučaju 11.juna 2018. godine po navedenom pitanju, jer je slučaj uspešno rešen.

3. Predmet ex officio br.412 / 2017 / Ministarstvo prosvete (MP)

Na osnovu informacija dobijenih sa terena 21. juna 2017. godine, Ombudsman je otvorio slučaj "Ex officio" u vezi sa Odlukom br. 2-1843, od 16.05.2017. Državna komisija za diplomiranje, koja u tačkama 1 i 2 propisuje: "1. Svi učenici srednje škole i koji polažu diplomski ispit treba da predoče dokaze iz banke o uplati iznosa od 5 eura 2. Isplata se koristi kao dokaz za učešćena polaganju. "Ova odluka nije u skladu sa kriterijumima utvrđenim Zakonom o državnom ispitu.

Ombudsperson je 4.maja 2018. godine poslao izveštaj sa preporukama ministru koji je zahtevao poništenje te odluke, jer se smatra nezakonitim i krši ljudska prava. Dana 14.05.2013. Godine, u službenom odgovoru Ministarstva, IO je obavešten da je preporuka sprovedena i da je odluka poništena. Ombudsman, je koristio član 21 tačka 1.5 Zakona o zaštitniku građana br. 05 / L-019, Ombudsperson je odlučio da okonča istragu u ovom predmetu 21. juna 2018. godine po navedenom pitanju, jer je rešeno pozitivnom odlukom.

4. Žalba br. 670/2017 - žalba protiv Opštine Peć

Institucija Ombudsmana je primila žalbu protiv Opštine Peć u kojoj je žalilac izjavio da je od poznanika dobio nezvanicne podatke da je jedna od parcela u njegovom vlasništvu prodana i da se koristi kao građevinsko zemljište i da želi da ima pregled iz katastra vezane za njegovu imovinu i ovu navodnu situaciju.

Što se tiče navoda u žalbi, IO se obratio Odeljenju opštine Peć / Katastar i geodezija i tražio informacije o stanju nepokretnosti.

IO je od opštine Peć dobila informacije da je jedan prenos imovine obavljen na osnovu kupoprodajnog ugovora između osobe (R (P) T i H (U) A), dok se ostatak imovine i dalje void

naime oca podnosioca žalbe. Pored primljenog odgovora, priložene su i originalne kopije iz katastarskog ureda u vezi sa pomenutim parcelama.

Dana 21. februara 2018. podnosilac žalbe je obavešten o sadržaju primljenog odgovora i priloženoj pratećoj dokumentaciji.

Postupak je završen u skladu sa zahtevom stranke i Ombudsmana u skladu sa članom 21, stav 1.5 Zakona br. 05 / L-019. Ombudsperson je odlučio da prekine istragu u vezi sa navedenim pitanjem, jer je pozitivno rešeno.

5. Žalba br. 97/2017 protiv opštine Suva Reka

Ombudsperson Institucija je primila žalbu u vezi sa zemljištem u vlasništvu porodice koju je opština Suva Reka eksproprijirala za putne / saobraćajne svrhe, ali bilo niko iz porodice nije bio obavešten niti je ostvarivao svoja prava na eksproprijaciju zemljišta, kao i da nema podataka o trenutnom statusu imovine koji je bio jednom registrovan na ime oca porodice.

Što se tiče navoda iz žalbe, IO se obratio opštini Suva Reka, katastarskoj službi i zatražio informacije o tome da li je proces eksproprijacije na zemljištu, kao i informacije o statusu nekretnina u vlasništvu porodice podnosioca žalbe.

3. maja 2017. godine Ombudsman je dobio odgovor od opštine Suva Reka, koji je izjavio da je u vezi sa ovim slučajem u katastarskim knjigama zemljište registrovano na ime člana porodice što je potvrdio ekspert za katastar i geodeziju iz opštine Suva Reka i da je pomenuta imovina netaknuta i da na njoj nema izgradnje, au vezi sa statusom imovine u vlasništvu porodice u selu Mušutište, dostavili su i kopije planova i kopiju iz katastra na ime porodice koja traži informaciju

S obzirom da je predmet u skladu sa zahtevom žaliooca, prema članu 21 tačka 1.5 Zakona o zaštitniku građana br. 05 / L-019, Ombudsperson je odlučio da okonča istragu u ovom predmetu pošto je rešen pozitivno.

6. Žalba br. 920/2017 protiv Centra za civilnu registraciju - Peć

Žalilac je u svojoj žalbi izjavio da se obratio Centru za civilnu registraciju u Peći radi dobijanja dokumentacije neophodne za izdavanje ličnih dokumenata / dokumenata iz Centralnog registra sa ličnim brojem i državljanstvom, ali bez uspeha.

Što se tiče navoda iz žalbe, IO je stupio u kontakt sa Uredom za građansko stanje, obavestio ih o pritužbi, prosledio dokumentaciju koju je podneo žalilac i zatražio informaciju o tome da li i šta treba da podnese od dokumentacije, kako bi se dobio traženi dokument. Kancelarija za civilnu registraciju je odgovorila i objasnila šta je potrebno da bi se žalbenom licu dala tražena dokumentacija.

Nakon što je obavestio podnosioca žalbe i prosledio uputstva koja su primili podnosiocu žalbe, on je uspeo da pribavi traženu dokumentaciju u skladu sa zahtevom žaliooca, u skladu sa članom

21 tačka 1.5 Zakona o zaštitniku građana br. 05 / L-019, Ombudsperson je odlučio da okonča istragu u ovom slučaju pošto je rešen uspešno.

7. Žalba br. 21/2018 protiv Opštine Prizren

Na osnovu člana 16.1. Zakona br. 05 / L-019, 17. januara 2018. godine, Ombudsman je primio žalbu protiv Opštine Prizren - Direkcije za geodetsku i katastarsku upravu, kako bi zaštitila imovinska prava ulagača u nekretninama u Prizrenu. U tom pravcu, žalilac je zatražio posredovanje Institucije Ombudsmana u Direkciji za geodetsku i katastarsku upravu opštine Prizren kako bi sprečila izdavanje imovinskog lista osobi osuđenoj za krivično gonjenje zbog kupoprodajnog ugovora, kojim je osuđenik pokušao uzeti nepokretnu imovinu i porodičnu kuću apelanta na nezakonit način.

Dana 24. januara 2018. godine, predstavnik Ombudspersona posetio je službene prostorije u vezi s predmetom podnosioca žalbe, zamenik direktora Direkcije za geodetsku i katastarsku upravu u Prizrenu obavestio je Ombudsmana da je ova kancelarija već obavestila podnosioca žalbe od strane Osnovnog sud u Prizrenu, koji im je poslao rešenje C. br. 777/10 od 27. decembra 2017. godine kojim je Sud prekinuo prethodno izrečenu, privremenu meru zabrane raspolaganja predmetnom imovinom, kao i pravo žalilaca da slobodno koristi svoju imovinu. U ovoj odluci objašnjeno je da je ovaj predmet završen pravosnažnom presudom u korist podnosioca žalbe. Kopija te sudske odluke dostavljena je i predstavniku Ombudsmana.

Istog dana odgovorni pravni savetnik Ombudspersona obavestio je podnosioca žalbe na odgovor odgovorne stranke, a 21. juna 2018. godine, pošto je slučaj podnosioca žalbe rešen u skladu sa članom 21 stav 1.5 Zakona br. 05 / L-019 o Ombudsmanu, Ombudsperson je odlučio da okonča istragu u ovom slučaju obzirom da je uspešno rešen.

8. Žalba br. 402/2017, protiv Osnovnog tužilaštva u Đakovici

Na osnovu člana 16.1 Zakona o zaštitniku građana, br. 05 / L-019, dana 26. maja 2017. godine, primljena je žalba zbog dužine postupka pred Osnovnim tužilaštvom u Đakovici u vezi sa krivičnom prijavom koja je podnesena 7. juna 2013. godine u vezi sa nezakonitom uzurpacijom nepokretne imovine.

Predstavnik Institucije Ombudsmana (IO), nakon analize dokumentacije žalilaca, primetio je da je nakon sprovedene istrage o krivičnoj prijavi tužilaštvo podiglo optužnicu PP.br.1035 / 2013 od 15. jula 2013. godine protiv optuženog za krivično delo protivpravnog uzurpiranja nepokretne imovine. Na osnovu člana 363, stav 1, pod-članka 1.1 CCCR-a, Osnovni sud u Đakovici odbacio je optužnicu protiv optuženog jer je utvrđeno da je predmetna imovina u vezi sa kojom je počinjeno krivično delo u vlasništvu Opštine Đakovice, što znači da je opština Đakovica nosilac imovinskog prava na spornoj nepokretnosti, o čemu je odlučivala Skupština opštine od 1. oktobra 2001. godine da je privremeno dodelila imovinu supruzi optuženog.

Na osnovu dostavljenih informacija, Ombudsman zaključuje da je Osnovno tužilaštvo u Đakovici

postupalo po spornoj krivičnoj žalbi u skladu sa zakonom i bez odlaganja, pa se predmet rešio u razumnom roku i ne ukazuje na postojanje kršenja prava na dužinu trajanja u razumnom roku i kršenje člana 6 Evropske konvencije o ljudskim pravima.

Shodno gore navedenom, Ombudsman je 29. decembra 2017. godine, u skladu sa članom 22, stav 1.1 Zakona o zaštitniku građana, br. 05 / L-019 odlučio da prekine istragu u ovom slučaju - ljudska prava i slobode nisu povređena ili nije izvršeno nepravilno upravljanje.

Prema članu 25, (Obaveza saradnje i posledice odbijanja):

1. "Svi organi vlasti su obavezni da odgovore Ombudsmanu na njegove zahteve za sprovođenje istraga, kao i da pruže adekvatnu podršku prema njegovom / njenom zahtevu".
2. "Odbijanje saradnje sa Ombudsmanom od strane civilnog službenika, funkcionera ili javnog autoriteta je razlog zašto Ombudsman zahteva od nadležnog organa pokretanje upravnog postupka, uključujući disciplinske mere, do smene s posla ili iz državne službe."
3. "U slučaju kada institucija odbija da saraduje ili ometa proces istrage, Ombudsperson ima pravo da traži od nadležnog tužilaštva da pokrene zakonski postupak, zbog ometanja obavljanja službene dužnosti."

• **UTICAJ I NE-PRIMENJIVANJE PREPORUKA OD STRANE OMBUDSMANA**

Organi za zaštitu ljudskih prava sa sličnim nadležnostima nemaju direktnu mogućnost da sprovedu svoje preporuke. To je zbog toga što se takva nadležnost smatra neprihvatljivom kombinacijom istraživačkih i kvazifunkcionalnih radova u istom telu. U jednom mišljenju Venecijanska komisija ističe:

"Iz same prirode Institucija Ombudsmana može dati samo preporuke, ne može biti direktiva koja će pratiti ove preporuke, ali zaista bi bilo neophodno za administrativne organe koji su zaduženi da reaguju na preporuku Ombudspersona, bilo da private preporuke ili ponude opravdanja u slučaju odbijanja "preporuka Ombudsmana".

Značajan broj ne sprovedenih preporuka Ombudsmana na Kosovu u oblasti diskriminacije zabeležen je, neki od slučajeva su iz 2009. godine uglavnom slučajevi imovinskih prava i korišćenja imovinskih prava.

Od 18 završenih slučajeva u 2017. godini u vezi sa diskriminacijom u 12 predmeta doneta je završna odluka, dok je bilo 2 slučaja za inicijalnu istragu, nakon čega je izdata preporuka kršiteljima da preduzmu mere kojima se sprečava diskriminacija. Od ovog broja, sprovedeno je 6 preporuka; dva su delimično realizovane, 8 od 18 preporuka uopšte nisu sprovedene. (Statistika iz izveštaja OI za 2017. godinu)

Statistika nerealizovanih preporuka je sledeća:

Povodom 4 slučaja održan je sastanak u kojem su ponovljene preporuke: za 2 slučaja nema

odgovora, a 2 slučaja su ostala bez realizacije. (Statistika iz izveštaja IO za 2017. godinu).

Pored intervjua sa kancelarijom Ombudsmana i njegovih pravnih odjeljenja tokom prvih šest meseci 2018. godine, kancelarija Ombudsmana je primila 1.010 žalbi od građana Kosova, prema kancelariji Ombudsmana od ovog broja 566 žalbi nisu prihvatljive u skladu sa članovima 21 i 22 zakona o Ombudsmanu, dok su 444 žalbe prihvaćene i dalje distribuirane među različitim odjeljenjima. U prvih šest meseci 2018. godine, kancelarija Ombudsmana je rešila 121 slučaj sa pozitivnim ishodom dok je 323 još uvek u procesu rešavanja.

Da bi se obezbedio pravilan uvid u rad Ombudsperson Institucije, kancelarija je pružila neke od nerešenih predmeta kako bi predstavili rad i neki od slučajeva koji nisu rešeni, ali su i dalje pod nadzorom Ombudsmana dok se ne postignu pozitivni rezultati:

1. Žalba br. 357/2017 - Osnovni sud u Prištini

Institucija Ombudsmana dana 04.05.2017. godine primila je žalbu u kojoj se navodi da je žalilac vlasnik imovine zemljišta u Kosovu Polju, na području ulice Vojvode Bojovića, sa površinom od 0,89,68 hektara, upisana u vlasničku parcelu br. 682. Imovina se navodi na pokojnog oca podnosioca žalbe. Prema navodima žalioca, tokom 1999. godine imovina je nasilno i nezakonito uzurpirana od strane trećeg lica, na osnovu falsifikovanih dokumenata, podnosilac žalbe podneo je krivičnu prijavu 18. septembra 2007. godine. Nadležno tužilaštvo je prijavilo slučaj pod brojem K.br.210 / 09, a nakon pokrenutog postupka, po podnošenju krivične prijave pokrenut je krivični postupak kod Osnovnog suda u Prištini, ishod ovog slučaja nije objavljen / predstavljen podnosiocu žalbe do jula 2017. godine. IO je objavio izvještaj sa preporukom dana 29.05.2018. Što se tiče ovog slučaja do sada slučaj nije rešen niti je preporuka IO uzeta u obzir.

2. Žalba br. 864/2017 - protiv Apelacionog suda

Institucija Ombudsmana, u skladu sa članom 16.1 Zakona o Instituciji Ombudsmana br. 05 / L-019, dana 09. decembra 2017. godine, podnisioc se žalio se na dužinu postupka pred Apelacionim sudom i prema predmetu Osnovnog suda u Prištini C.nr. 1972/13. Predmet žalbe je u pogledu zapošljavanja i žalilac zahteva prioritet u postupanju. Međutim, čak i nakon isteka više od 5 godina, obrada istih još nije počela. Izvještaj sa preporukom IO objavljen je 29. maja 2018. godine i još uvijek nije implementiran.

3. Žalba br. 303/2018 protiv opštine Zubin Potok

Ombudsperson Institucija je primila žalbu u kojoj je žalilac zatražio od opštine Zubin Potok uvid i pribavljanje kopija dokumenata iz arhive opštine ali da se taj zahtev nije uzeo u obzir. Ombudsman je dva puta poslao pismo gradonačelniku opštine Zubin Potok, ali još nije dobio odgovor. Najverovatnije će se izdati izveštaj o nesaradnji ili pismo preporuke.

- **PRAVNA POMOĆ (OGRANIČENA)**

Prema objašnjenju predstavnika Institucije Ombudsmanana Kosovu, ova institucija je najčešće prva instanca na koju pojedinci mogu da računaju i gde mogu da pošalju svoje slučajeve. Neki ljudi se obraćaju kancelariji kada već pokrenu sudske postupke i traže nadgledanje suđenja, neki postavljaju pitanja i traže pomoć i pravne savete prilikom pokretanja sudskog postupka, a neki u situacijama kada su već upućivali postupke nekom od upravnih tela, ali ne mogu iostvariti svoja prava u završenim postupcima koje su dobili putem pravnog sistema.

Obim pravne pomoći koju Institucija Ombudsmana može pružiti žrtvama diskriminacije ograničen je strukturalnim problemom nepristupačnosti njenih usluga na celoj teritoriji Kosova. Iako postoji sedam regionalnih kancelarija u svih pet regiona, još uvek postoji potreba za dodatnim kancelarijama (posebno na severu Kosova) i većom kampanjom vidljivosti za građane da se obrate u vezi svojih problema regionalnim kancelarijama i traže svoja prava. Zaposleni u regionalnim kancelarijama, kao i u centralnoj kancelariji u Prištini, ispunjavaju mandat IO, pružaju zaštitu, nadzor i unapređenje osnovnih prava i sloboda, pružaju savete i smernice u vezi sa pravima građana i mogućim mehanizmima zaštite, ali građani moraju da se više angažuju u kampanji podizanja svesti gde mogu da vide ulogu IO i koja prava mogu tražiti i zaštititi pomoću Kancelarije Ombudsmana.

POGLAVLJE6

ZAKLJUČAK

Pravni okvir pruža kvalitetnu platformu za važnu ulogu Ombudsperson Institucije na Kosovu u borbi protiv diskriminacije. Iako postoje problemi sa preporukama koje Ombudsmanova kancelarija daje javnim institucijama i njihovo odbijanje i kašnjenje u sprovođenju preporuka koje Kancelarija OI pruža, potencijali i dobar rad Institucije Ombudsmana i njegov široko uspostavljeni zakonski mandat ne mogu se umanjiti kao i naponi IOda zastupa zaštitu od diskriminacije može se tretirati kao pozitivno i građani ga pozitivno ocenjuju i prihvataju. U tom pogledu, pokušali smo da identifikujemo osnovne probleme u ovim istraživanjima koje treba rešiti u narednom periodu. Organi za zaštitu ravnopravnosti mogu biti efikasno sredstvo za zaštitu pojedinaca od diskriminacije –i one su stručne i dostupne. Dovođenjem kroz sudsku zaštitu, oni mogu biti jednostavniji, brži i efikasniji način za zaštitu od diskriminacije. Ova tela razvijaju posebnu stručnost i iskustvo tokom vremena i mogu imati značajan uticaj na zakon i njegovu primenu. Institucija Ombudsmana Kosova, kojoj je dodeljena uloga institucije za zaštitu od diskriminacije, mogla bi postati pravi katalizator društvenih promena u ovoj oblasti, potrebno je, međutim, osigurati uslove za njegov nesmetan, nezavisan i efikasan rad.

Sa druge strane, u uslovima nerazvijene kulture vladavine prava, preporuke IO nisu uvek bile prihvaćenesa pažnjom, uz nedostatak neophodne podrške drugih ključnih aktera, u poboljšanju i

većoj primeni nerealiziranih preporuka. Na ovaj način i odsustvo podrške za jačanje ovlašćenja ove institucije ostaje da se rešava / reši.

POGLAVLJE 7

PREPORUKE

Korišćenjem optimalno osiguranih sredstava neophodno je ojačati kadrovske kapacitete odeljenja Ombudsmana za eliminaciju svih oblika diskriminacije, formiranje tima zaposlenih i reorganizacija odeljenja u smislu uspostavljanja posebnih sektora za rad na žalbama, istraživanje i razvoj, objavljivanje izvještaja i publikacija, kao i priprema statističke analize normativno-pravnih pitanja.

Među zaposlenima koji se bave konkretnim slučajevima poželjno je distribuirati ovlašćenja prema individualnim znanjima i iskustvima, posebno u važnim slučajevima ili raspodele slučajeva pojedinačnih žalbi predstavljenih diskriminatorskim osnovama, čime bi se osigurala dugoročna pomoć, sa minimalnim troškovima i kontinuiranu edukaciju zaposlenih, a takođe će osigurati razvoj i stručnost zaposlenih u specifičnim oblastima zakona i kršenje zakona.

Osim toga, potrebno je osigurati prisustvo Ombudsmana na terenu tako što će otvarati nove podkancelarije i objaviti kampanje za podizanje svesti javnosti, gdje će institucija Ombudspersona biti odgovorna u pružanju pomoći građanima i podržavanju njihovih prava.

Ovo će, s jedne strane, ojačati dostupnost usluga Institucije pojedincima na celoj teritoriji Kosova, a sa druge će stvoriti uslove za efikasnije sprovođenje drugih važnih aktivnosti - istraživanja, procedura nadgledanja i podizanja svesti na terenu, borbe protiv diskriminacije, posebno u javnim institucijama.

Posebnu pažnju treba posvetiti promovisanju inovacija i rezultata, fokusirajući se na mogućnost zaštite od diskriminacije u privatnom sektoru, pravila prenosa tereta dokazivanja, zabrane viktimizacije i prekršajne odgovornosti predviđene zakonom. Ovo može imati dvostruki pozitivan efekat - ohrabrenje žrtava da podnesu žalbe i obeshrabre potencijalne prekršioce od neovlašćenih akcija. Pored toga, obrazuje se i opšta javnost, ovo je naročito važno jer će informisati svako lice koje je identifikovano kao potencijalni diskriminator na zabrani viktimizacije lica uključenih u postupak i sankcija koje mogu slediti. Sa druge strane, blagovremeno razjašnjavanje tereta dokazivanja obično će stvoriti podsticaj za pružanje odgovora i saradnje sa Institucijom Ombudsmana u svrhu adekvatne odbrane i zaštite prava.



Address: Čika Jovina 3, North City Center, North Mitrovica
Contact: 044 539 852 and 064 11 77 871; office@acdc-kosovo.org
www.acdc-kosovo.org

REFERENCE

1. Institucija Ombudsmana(<https://oik-rks.org/sr/pravni-akti>)
2. Zakon za zaštitu od diskriminacije (<https://www.kuvendikosoves.org/common/docs/ligjet/05-L-021%20s.pdf>)
3. Godišnji izveštaj Institucije Ombudsmana (<https://www.oik-ks.org/en/2018/03/30/annual-report-2017>)
4. Venecijanska Komisija (https://www.coe.int/en/web/strengthening-the-human-rights-ombudsman-to-fight-discrimination-disco-/-/asset_publisher/GHMoSbFjVXpc/content/seminar-for-judiciary-antidiscrimination-standards)
5. http://ombudspersonkosovo.org/repository/docs/Rregullorja_01-2016_ang_528820.pdf

August 2018
SevernaMitrovica



**POLITIČKI
SAŽETAK**

**Ombudsman u sistemu
zaštite od diskriminacije**

**POLITIČKI
SAŽETAK**

Odricanje od odgovornosti



**Sadržaj ovog dokumenta ne odražava
zvanično mišljenje donatora.
Odgovornost za informacije i stavove
izražene u ovom dokumentu leži u potpunosti
na autorima ovog dokumenta**



Kingdom of the Netherlands

